

Glömd bok om glömd natur

Anna Wallman, nybliven styrelseledamot i VoF, läser en bok som skulle ha recenserats förra året.

NÅGONSTANS MISSADES DET att vi fick ett recensionsex av en bok förra bokmässan! Ingen tog sig an recensionsuppgiften och vid inventeringen av förrådet i april i år så hittades den och skämskudden fick komma fram. Jag tog hem den och på väg hem efter VoF:s årsmöte i Uppsala – med besök i Linnéträdgården – passade det extra bra att läsa denna “naturbok”.

Boken skiftar mellan olika teman. Författaren inleder med att påminna om växthuseffekten och fortsätter se-

dan med att beskriva växternas strategier för att lösa olika “problem”. Till exempel finns det väldigt många sätt att föröka sig på. Några exempel: midsommarblomster slungar ut frön och hundäxingen är självsteril. Andra växter byter kön under året för att undgå självpollinering.

Boken blandar sorgliga påminnelser av typen “mängden naturbetesängar har minskat” och “kemikalieanvändningen ökar i takt med ökad konsumtion” med roliga små fakta – som att man ser på en insekt om den använder lukt- eller synsinnet när den flyger till en blomma. Om den flyger rakt på blomman är det synen som är viktig. Flyger insekten istället i sicksack är det doften den tappar

kornet på när det blåser och måste flyga sidledes en liten bit för att fånga upp doften igen.

En färgbild på varje uppslag gör boken lättläst. Några bilder är på pollinatörer, de flesta bilderna är på olika växter.

Boken tar även upp intressanta fakta om användningsområden för växter, till exempel:

Arten gummimaskros användes i Ryssland under kriget (oklart i vilket krig, antagligen andra världskriget) till cykel-däck.

Klöver fixerar luftens kväve och minskar behovet av annan gödning.

Örten brudbröd kan användas till nödbröd.

Blåklockan är ett perfekt paraply för insekter.

Ett nötskrikepar planterar ekar för 35 000 kr under sin livstid.

Fjällsyra användes av skogsamer för att syra mjölk.

Boken nämner även en del negativa fakta om växter: Vissa växter är *för* duktiga på överlevnad, till exempel kråkbäret som dödar växter och även fisk runt omkring sig genom att sprida gift runt plantan. Förr begränsades kråkbär av att skogsbränder brände av växtens ytliga rötter. Nu kan bären ta över på många andra ställen.

Boken är trevlig, relevant och, vad jag kan se, i det mesta korrekt. Den är populärvetenskapligt skriven och estetiskt tilltalande med fina, färgrika foton.

Den har referenslitteratur sist i boken, men det går inte att se var i boken dessa källor har använts.

Jag rekommenderar den och den finns fortfarande att köpa, åtminstone online.

En kommentar är på sin plats: flugsvamp finns med

utan att det nämns att den inte är en växt. Det kan vara värt att påpeka då inte alla som läser en så här bok är biologer. ✍

NATUREN VI GLÖMDE
Emma Wallrup, fotograf Ture Sund
Lumio förlag, 2019